

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 31.5.2010
COM(2010)283 final

2010/0150 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de modificare a Regulamentului (CE) nr. 663/2009 de stabilire a unui program de ajutor pentru redresare economică prin acordarea de asistență financiară comunitară pentru proiecte în domeniul energiei

EXPUNERE DE MOTIVE

Regulamentul (CE) nr. 663/2009 din 13 iulie 2009¹ a instituit un program de sprijin pentru redresarea economică a Europei (PEER) prin acordarea a 3,98 miliarde EUR până la sfârșitul lui 2010. PEER este un instrument financiar al cărui obiectiv general este să stimuleze refacerea după criza care a afectat economia Uniunii Europene, contribuind totodată la realizarea priorităților strategice ale UE în materie de energie, și anume siguranța și diversificarea aprovizionării cu energie, buna funcționare a pieței interne a energiei și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Această finanțare comunitară a fost alocată unui număr de trei subprograme în domeniul proiectelor de infrastructură a gazelor naturale și a energiei electrice, al proiectelor pentru energia eoliană offshore (OWE) și al proiectelor de captare și stocare a carbonului (CSC).

Comisia a adoptat deciziile de alocare la 9 decembrie 2009, pentru subprogramele OWE și CSC, și la 4 martie 2010 pentru proiectele de infrastructură a gazelor naturale și a energiei electrice. În raportul Comisiei din 27 aprilie 2010² privind punerea în aplicare a PEER se estimează că aproape întregul pachet financiar al PEER (3,98 miliarde EUR) va fi angajat în primăvara lui 2010. O sumă de aproximativ 114 milioane EUR nu va fi totuși angajată în temeiul Regulamentului PEER adoptat la 13 iulie 2009. Raportul menționează că nu se prevede o modificare a acestei sume, dar totodată precizează că este posibil ca unul sau mai mulți promotori să nu reușească, din motive juridice, financiare sau tehnice, să îndeplinească unele dintre condițiile specifice necesare pentru plata subvențiilor, astfel că, în final, valoarea fondurilor neangajate în temeiul Regulamentului PEER adoptat la 13 iulie 2009 ar putea fi mai mare. Valoarea fondurilor neangajate se va cunoaște la sfârșitul lui 2010.

Economiile de energie sunt metoda cea mai directă și mai rentabilă de care dispune UE pentru a-și atinge obiectivele strategice de combatere a schimbărilor climatice, de asigurare a siguranței aprovizionării cu energie și de dezvoltare economică și socială durabilă. În spiritul strategiei Europa 2020 pentru creștere economică durabilă și locuri de muncă, dezvoltarea de noi surse de energie regenerabile și promovarea eficienței energetice ar contribui la o creștere mai ecologică, la construirea unei economii competitive și durabile și la combaterea schimbărilor climatice. Sprijinind aceste politici, Europa va crea noi locuri de muncă și noi oportunități pe o piață mai ecologică, propice pentru dezvoltarea unei economii competitive, sigure și durabile.

Chiar dacă se constată o ameliorare modestă a previziunilor de creștere a PIB-ului pentru primul semestru al anului 2010, rata de creștere prevăzută pentru întregul an rămâne în principal tot la 0,7% în UE. În plus, cifrele producției industriale și ale comerțului cu amănuntul, printre altele, sunt mai puțin promițătoare, iar investițiile rămân la un nivel scăzut. De asemenea, piețele financiare continuă să fie caracterizate de instabilitate și incertitudine³. Dacă se mai adaugă și piața fragilă a forței de muncă, se constată că criza economică se face

¹ Regulamentul (CE) nr. 663/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de stabilire a unui program de ajutor pentru redresare economică prin acordarea de asistență financiară comunitară pentru proiecte în domeniul energiei.

² Comunicare a Comisiei către Consiliu și către Parlamentul European privind punerea în aplicare a Programului energetic european pentru redresare, COM(2010) 191final.

³ Previziunile economice intermediare ale Comisiei din 25 februarie 2010, comunicat de presă al ECFIN din 25.2.2010.

încă simțită în Europa și necesită o acțiune rapidă și eficace la nivelul UE, conform obiectivelor sale politice.

Asigurarea de stimulente financiare suplimentare și de asistență tehnică reprezintă un element esențial pentru înlăturarea obstacolelor pe care le constituie nivelul ridicat al costurilor inițiale și lipsa de informare, precum și pentru încurajarea progreselor în domeniul energiei durabile. Pe o piață dominată de crize economice și într-un moment în care băncile comerciale rămân prudente, generând astfel un nivel scăzut de investiții, există noi obstacole care fac dificilă finanțarea proiectelor pentru promovarea acestui domeniu politic. Experiențele actuale din întreaga Europă demonstrează că o serie de politici de ajutor financiar bine orientate și bine concepute pot conduce la progrese considerabile și pot permite exploatarea potențialului de dezvoltare a energiei durabile.

Sprijinirea investițiilor în materie de energie durabilă poate fi foarte eficace și benefică mai ales atunci când este orientată la nivel municipal și local. Reabilitarea energetică a locuințelor, instalațiile descentralizate de energie din surse regenerabile, planurile de mobilitate urbană sunt activități care necesită un efort important din partea unor persoane calificate, al căror loc de muncă nu poate fi delocalizat. Prin urmare, prezintă un mare potențial de creare a unor noi locuri de muncă. Pe de altă parte, energia durabilă utilizată la nivel local contribuie în mod incontestabil la alte politici, cum ar fi integrarea socială sau ameliorarea calității vieții și creșterea atractivității comunităților locale pentru mediul de afaceri și pentru cel turistic.

În acest context, asistența tehnică și stimulentele financiare pot contribui la pregătirea și mobilizarea optimă a fondurilor structurale și a Fondului de coeziune actuale.

În a doua revizuire strategică a politicii energetice⁴, Comisia Europeană și-a anunțat intenția de a lansa o Inițiativă de finanțare a energiei durabile în colaborare cu Banca Europeană de Investiții și cu alte instituții financiare internaționale (IFI), în vederea instituirii unor mecanisme de finanțare adecvate pentru dezvoltarea masivă a eficienței energetice și a energiei din surse regenerabile.

Furnizarea de asistență financiară prin intermediari precum IFI permite utilizarea fondurilor UE în modul cel mai eficient și maximizarea impactului pe termen scurt al acestora, influențând în modul cel mai benefic posibil activitatea economică și crearea de locuri de muncă. Prin finanțarea asistenței tehnice pentru dezvoltarea proiectelor, asociată cu o serie de stimulente financiare inovatoare (cum sunt garanțiile, creditele cu dobânzi preferențiale, instrumentele combinate și finanțările de proiecte), se poate garanta obținerea unui efect de levier important între fondurile UE și investițiile totale imobilizate.

Aceste elemente au fost luate în considerare la elaborarea prezentei propuneri.

Se propune ca fondurile neangajate în temeiul capitolului II din Regulamentul PEER să fie utilizate pentru crearea unui instrument financiar special destinat să promoveze inițiativele în materie de eficiență energetică și de energie din surse regenerabile în cadrul Inițiativei de finanțare a energiei durabile. Instrumentul financiar va sprijini dezvoltarea unor proiecte rentabile în materie de eficiență energetică și de energie din surse regenerabile și va înlesni finanțarea investițiilor în eficiență energetică și energie din surse regenerabile, în special în mediul urban. Pentru a încuraja un număr mare de investiții descentralizate, beneficiarii vor fi

⁴ A doua revizuire strategică a politicii energetice din 13 noiembrie 2008, Un plan de acțiune al UE pentru securitate și solidaritate în domeniul energiei, COM(2008) 781.

autoritățile publice municipale, locale și regionale. Abordarea se va baza pe reușita Convenției primarilor, semnată de peste 1 600 de regiuni și orașe din întreaga Europă.

Printre proiectele în domeniul energiei durabile care urmează să fie finanțate se numără cele pentru clădiri publice și private, pentru producția combinată de energie termică și electrică și rețele urbane de încălzire/răcire cu un mare randament energetic (în special din surse de energie regenerabile), precum și pentru contoare inteligente.

Instrumentul va fi aplicat de unul sau mai mulți intermediari financiari, precum IFI. Selecția se va face pe baza capacității demonstrate a intermediarilor financiari de a utiliza fondurile în modul cel mai eficient și util. Intermediarii financiari vor institui mecanisme financiare care să garanteze obținerea unui efect de levier important între fondurile UE și investițiile totale, pentru ca aceste investiții să fie semnificative la nivelul UE. Obținerea acestui efect de levier va fi o condiție necesară pentru asistența financiară. Intermediarii financiari vor trebui să urmeze proceduri transparente de gestionare și raportare pentru a-i permite Comisiei să exercite un control strict asupra utilizării fondurilor. Acestor intermediari financiari nu li se va pune la dispoziție niciun alt fond în afara celor pentru cheltuielile de gestionare sau costurile legate de crearea și implementarea instrumentului. În sfârșit, negocierile cu IFI se pot purta în paralel cu procedura legislativă, ceea ce va facilita angajarea rapidă a fondurilor.

Conform Regulamentului PEER, instrumentul se va limita la finanțarea unor măsuri care au un impact rapid, măsurabil și substanțial asupra redresării economice în UE, asupra creșterii siguranței energetice și asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră.

Criteriile stabilite în Regulamentul PEER adoptat la 13 iulie 2009 trebuie să se aplice integral în ceea ce privește selectarea și eligibilitatea măsurilor finanțate în cadrul instrumentului. Printre aceste criterii se numără caracterul viabil și adecvat din punct de vedere tehnic al abordării, caracterul viabil al pachetului financiar, maturitatea proiectului, măsura în care lipsa accesului la finanțare întârzie punerea în aplicare a acțiunii și măsura în care asistența PEER va stimula finanțarea publică și privată, precum și impactul socioeconomic și cel asupra mediului. Echilibrul geografic dintre proiecte trebuie să fie considerat un element esențial.

Prezenta propunere este pe deplin conformă cu Declarația Comisiei⁵ menționată în considerentul 7 din Regulamentul PEER⁶, în care Comisia își exprimă intenția de a propune, dacă este cazul, la elaborarea raportului pe 2010 privind punerea în aplicare a regulamentului, măsuri care să permită realocarea fondurilor neangajate în vederea finanțării de proiecte în domeniul eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile.

⁵ Declarația Comisiei este următoarea: „În cazul în care, atunci când raportează în 2010 cu privire la punerea în aplicare a regulamentului, în temeiul articolului 28 din respectivul regulament, Comisia constată că nu este posibil să angajeze până la sfârșitul anului 2010 o parte din fondurile prevăzute pentru proiectele enumerate în anexa la regulament, aceasta va propune, după caz și ținând seama de menținerea unui echilibru geografic, o modificare la regulament care să permită finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie, pe lângă inițiativele sus-menționate, inclusiv criterii de eligibilitate similare celor aplicate proiectelor prevăzute în anexa la prezentul regulament.”

⁶ Considerentul 7 din Regulamentul PEER are următorul text: „În cazul în care nu este posibil ca fondurile să fie angajate integral până la sfârșitul anului 2010, Comisia și-a declarat intenția de a propune, dacă este cazul, la elaborarea, în 2010, a raportului privind punerea în aplicare a prezentului regulament, măsuri care să permită finanțarea proiectelor adecvate planului de redresare, cum ar fi proiectele în domeniile eficienței energetice și energiei din surse regenerabile.”

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de modificare a Regulamentului (CE) nr. 663/2009 de stabilire a unui program de ajutor pentru redresare economică prin acordarea de asistență financiară comunitară pentru proiecte în domeniul energiei

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 194 alineatul (1) litera (c),

având în vedere propunerea Comisiei Europene⁷,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European⁸,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor⁹,

după transmiterea propunerii către parlamentele naționale,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Regulamentul (CE) nr. 663/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009¹⁰ a instituit un program pentru redresarea economică a Europei (PEER) prin acordarea a 3,98 miliarde EUR până la sfârșitul lui 2010.
- (2) O parte din această sumă nu va fi angajată în temeiul subprogramei prevăzute în capitolul II din Regulamentul (CE) nr. 663/2009.

⁷ JO C , , p. .

⁸ JO C , , p. .

⁹ JO C , , p. .

¹⁰ JO L 200, 31.7.2009, p. 31.

- (3) În spiritul strategiei Europa 2020 pentru creștere economică durabilă și locuri de muncă, dezvoltarea de noi surse de energie regenerabile și promovarea eficienței energetice ar contribui la o creștere mai ecologică, la construirea unei economii competitive și durabile și la combaterea schimbărilor climatice. Sprijinind aceste politici, Europa va crea noi locuri de muncă și noi oportunități pe o piață mai ecologică, propice pentru dezvoltarea unei economii competitive, sigure și durabile.
- (4) Asigurarea unor stimulente financiare suplimentare constituie un element esențial pentru înlăturarea obstacolelor pe care le reprezintă nivelul ridicat al costurilor inițiale și pentru încurajarea progreselor în domeniul energiei durabile. Sprijinirea investițiilor în materie de energie durabilă poate fi foarte eficace și benefică mai ales atunci când este orientată la nivel local.
- (5) Un instrument financiar special destinat să sprijine inițiativele în materie de eficiență energetică și de energie din surse regenerabile în cadrul Inițiativei de finanțare a energiei durabile¹¹ trebuie așadar creat pentru a permite utilizarea fondurilor neangajate în temeiul capitolului II din Regulamentul (CE) nr. 663/2009. Acest instrument financiar ar trebui să sprijine dezvoltarea unor proiecte rentabile în materie de eficiență energetică și de energie din surse regenerabile și să înlesnească finanțarea programelor de investiții în eficiență energetică și energie din surse regenerabile de către autoritățile publice locale și regionale, în special în mediul urban.
- (6) Pentru a maximiza impactul pe termen scurt al fondurilor UE, instrumentul ar trebui să fie gestionat de unul sau mai mulți intermediari financiari, precum instituțiile financiare internaționale (IFI). Selecția ar trebui să se facă pe baza capacității demonstrate a intermediarilor financiari de a utiliza fondurile în modul cel mai eficient și util și cu un efect de levier maxim între fondurile UE și investițiile totale, pentru ca aceste investiții să fie semnificative la nivelul UE.
- (7) Conform Regulamentului (CE) nr. 663/2009, instrumentul ar trebui să se limiteze la finanțarea unor măsuri care au un impact rapid, măsurabil și substanțial asupra redresării economice în UE, asupra creșterii siguranței energetice și asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră. Criteriile stabilite de Regulamentul (CE) nr. 663/2009 trebuie să se aplice integral în ceea ce privește selectarea și eligibilitatea măsurilor finanțate în cadrul instrumentului. Echilibrul geografic dintre proiecte trebuie să fie considerat un element esențial.
- (8) Întrucât valoarea exactă a fondurilor neangajate se poate cunoaște doar la sfârșitul lui 2010, angajamentele juridice individuale de aplicare a angajamentelor bugetare trebuie realizate până la 31 martie 2011.
- (9) Dată fiind necesitatea urgentă de a soluționa crizele economice și nevoile energetice presante ale Uniunii, cheltuielile trebuie să fie eligibile începând cu 13 iulie 2009, deoarece numeroși solicitanți au solicitat eligibilitatea cheltuielilor de la data depunerii cererilor de subvenționare, în conformitate cu articolul 112 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene.

¹¹ A doua revizuire strategică a politicii energetice din 13 noiembrie 2008, COM(2008) 781.

- (10) Dată fiind necesitatea urgentă de a soluționa criza economică și nevoile energetice presante ale Uniunii Europene, prezentul regulament trebuie să intre în vigoare imediat după publicare,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1
Modificări ale Regulamentului (CE) nr. 663/2009

Regulamentul (CE) nr. 663/2009 se modifică după cum urmează:

- (1) La articolul 1 se adaugă un al patrulea paragraf, după cum urmează:

„Prezentul regulament permite crearea unor instrumente financiare destinate să sprijine inițiativele în materie de eficiență energetică și de energie din surse regenerabile.”

- (2) La articolul 3, alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„Angajamentele juridice individuale în temeiul capitolului II de aplicare a angajamentelor bugetare asumate în 2009 și 2010 se realizează până la 31 decembrie 2010. Angajamentele juridice individuale în temeiul articolului 22 se realizează până la 31 martie 2011.”

- (3) Articolul 22 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 22

Fonduri care nu pot fi angajate în temeiul capitolului II sau care nu pot fi disponibile până la
31 decembrie 2010

(1) În conformitate cu articolul 3 alineatul (2), creditele care nu au putut face obiectul unor angajamente juridice individuale în temeiul capitolului II în valoare de 114 milioane EUR și, eventual, alte credite care au devenit disponibile ca urmare a neexecutării totale sau parțiale a proiectelor în conformitate cu capitolul II vor fi afectate unui instrument financiar în cadrul Inițiativei de finanțare a energiei durabile¹².

(2) Instrumentul financiar menționat la alineatul (1) va fi implementat în conformitate cu anexa II. Dispozițiile articolului 23 alineatul (1) nu se aplică.”

- (4) La articolul 23 alineatul (2), a doua teză se înlocuiește cu următorul text:

„Cheltuielile pot fi eligibile începând cu 13 iulie 2009.”

- (5) Anexa devine anexa I și se adaugă anexa II după cum urmează:

„Anexa II

Instrumentul financiar în cadrul Inițiativei de finanțare a energiei durabile

¹² A doua revizuire strategică a politicii energetice din 13 noiembrie 2008, COM(2008) 781.

I. Implementarea unui instrument financiar pentru proiecte în domeniul energiei durabile

Instrumentul financiar va sprijini dezvoltarea unor proiecte rentabile în materie de eficiență energetică și de energie din surse regenerabile și va înlesni finanțarea investițiilor în eficiență energetică și energie din surse regenerabile de către autoritățile publice municipale, locale și regionale. Acest instrument va fi implementat în conformitate cu dispozițiile privind delegarea sarcinilor de execuție a bugetului prevăzute de regulamentul financiar și normele sale de aplicare.

Instrumentul va fi utilizat pentru proiecte în domeniul energiei durabile, în special în mediul urban. Printre acestea se numără:

- (a) proiecte pentru clădiri publice și private care cuprind soluții pentru energie din surse regenerabile și/sau eficiență energetică, inclusiv cele care se bazează pe utilizarea tehnologiilor informației și a comunicațiilor (TIC);
- (b) investiții în producția combinată de energie termică și electrică și în rețele urbane de încălzire/răcire cu un mare randament energetic, în special din surse de energie regenerabile;
- (c) surse de energie regenerabile descentralizate și integrate în mediul local;
- (d) transportul urban nepoluant, care contribuie la creșterea eficienței energetice și la integrarea surselor de energie regenerabile;
- (e) infrastructurile locale, inclusiv iluminatul public eficient și contoarele și rețelele inteligente, care utilizează la maximum TIC.

Instrumentul poate fi utilizat pentru a stimula, pentru a oferi asistență tehnică și pentru a sensibiliza autoritățile naționale și locale, precum și pentru a asigura utilizarea optimă a fondurilor structurale și a Fondului de coeziune, în special în vederea ameliorării eficienței energetice și a folosirii energiei regenerabile în locuințe și în alte tipuri de clădiri.

Cei care vor beneficia de instrument vor fi autoritățile publice, de preferință cele de la nivel regional și local, sau organismele private care acționează în numele acestor autorități publice. O atenție deosebită se va acorda propunerilor care implică cooperarea unor astfel de organisme cu asociațiile pentru locuințe și agențiile de dezvoltare.

II. Cooperarea cu intermediarii financiari

Instrumentul va fi aplicat de unul sau mai mulți intermediari financiari, precum instituțiile financiare internaționale (IFI). Selecția se va face pe baza capacității demonstrate a intermediarilor financiari de a utiliza fondurile în modul cel mai eficient și util, conform normelor și criteriilor stabilite în prezenta anexă.

Intermediarii financiari vor respecta cerințele aplicabile privind delegarea sarcinilor de execuție a bugetului prevăzute de regulamentul financiar și normele sale de aplicare, în special în ceea ce privește normele de achiziție, controlul intern, contabilitatea și auditul extern. Acestor intermediari financiari nu li se va pune la dispoziție niciun alt fond în afara celor pentru cheltuielile de gestionare sau costurile legate de crearea și implementarea instrumentului.

Termenii și condițiile specifice ale instrumentului, inclusiv în materie de monitorizare și control, vor fi prevăzute într-un acord (în acordurile) dintre Comisie și intermediarii financiari.

III. Condiții de finanțare și criteriile de selecție și eligibilitate

Instrumentul se va limita la finanțarea unor măsuri care au un impact rapid, măsurabil și substanțial asupra redresării economice în UE, asupra creșterii siguranței energetice și asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră.

Se va acorda o atenție deosebită pentru crearea unui efect de levier important între fondurile UE și investițiile totale, pentru ca aceste investiții să fie semnificative la nivelul UE. Autoritățile publice care beneficiază de finanțare trebuie să respecte următoarele condiții:

- (a) și-au luat angajamentul politic de a combate schimbările climatice, stabilindu-și ținte concrete;
- (b) dispun de un inventar al emisiilor și elaborează strategii multianuale pentru a-și atinge țintele;
- (c) acceptă să fie răspunzătoare public pentru progresele înregistrate în strategia lor globală.

Măsurile finanțate în cadrul instrumentului trebuie să îndeplinească următoarele criterii de selecție și eligibilitate:

- (i) caracterul viabil și adecvat din punct de vedere tehnic al abordării;
- (ii) caracterul viabil al pachetului financiar pentru întreaga fază investițională a acțiunii;
- (iii) echilibrul geografic dintre proiecte;
- (iv) maturitatea, definită prin atingerea stadiului de investiții și ocazionarea unor cheltuieli de capital substanțiale cât mai repede posibil;
- (v) măsura în care lipsa accesului la finanțare întârzie punerea în aplicare a acțiunii;
- (vi) măsura în care asistența PEER va stimula finanțarea publică și privată;
- (vii) impactul socioeconomic cuantificat;
- (viii) impactul asupra mediului, cuantificat.”

Articolul 2 Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, [...]

Pentru Parlamentul European
Președintele

Pentru Consiliu
Președintele